

Streszczenie w języku polskim:

„Europejskie standardy wolności słowa a instrumenty prawne chroniące przed dezinformacją”

Przedmiotem przedstawionej rozprawy doktorskiej jest zestawienie z jednej strony instrumentów prawnych podejmowanych w wymiarze europejskim w celu przeciwdziałania dezinformacji, z obowiązującymi na kontynencie normami kształtującymi ochronę wolności wypowiedzi z drugiej strony.

Gruntowne zmiany w przestrzeni informacyjnej wywołane rozwojem nowych technologii ułatwiły nie tylko komunikację w skali globalnej, ale także rozprzestrzenianie różnego rodzaju szkodliwych treści. Platformy internetowe są wykorzystywane przez różnego rodzaju podmioty – państwowe i niepaństwowe – do manipulowania i wpływania na sposób myślenia oraz postępowania poszczególnych ludzi i całych społeczeństw. Dezinformacja pogłębia polaryzację i podziały w państwach Zachodu. Osłabia zaufanie do kluczowych instytucji oraz wpływa na obniżenie poziomu bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych. Z tego względu NATO, Rada Europy oraz Unia Europejska podjęły szereg działań, w tym o charakterze normatywnym, mających na celu zwalczanie dezinformacji i jej skutków. Część wskazań, jak choćby tych związanych z edukacją w zakresie umiejętności korzystania z mediów, nie budzi wątpliwości z punktu widzenia wpływu na ochronę wolności wypowiedzi. Jednak niektóre rozwiązania przewidujące zwiększenie roli państwa i instytucji unijnych w europejskiej przestrzeni informacyjnej rodzą szereg zastrzeżeń w tym względzie. Dotyczy to chociażby wpływu na środowiska dziennikarskie oraz weryfikatorów faktów, u których niezależność powinna stanowić jeden z podstawowych przymiotów. Ponadto w przypadku zwalczania dezinformacji występuje pewnego rodzaju prywatyzacja, gdyż poważna część obowiązków z tym związanych jest przenoszona na platformy internetowe. W oparciu o obowiązujące ich użytkowników regulacje wewnętrzne, dokonują one selekcji treści, które mogą być udostępniane z ich wykorzystaniem oraz jaki ma być ich zasięg oddziaływania. Tak jest też w przypadku materiałów, które zostały uznane przez platformy za kontrowersyjne ze względu na ich dezinformujący charakter. Należy zaznaczyć, że stosowane przez nie ograniczenia są wykorzystywane wobec treści, które są zgodne z prawem. Stąd postępowanie platform budzi poważne zastrzeżenia z punktu widzenia ich wpływu na wolność wypowiedzi.

Streszczenie w języku angielskim:

“The European standards of the freedom of expression vs. legal instruments for the protection against disinformation”

This doctoral dissertation examines the interplay between legal instruments employed at the European level to combat disinformation and the existing norms that shape the protection of freedom of expression on the continent.

The advent of new technologies has precipitated profound shifts in the information environment, enabling not only global communication but also the dissemination of a range of harmful content. Internet platforms are being utilized by a multitude of entities, both state- and non-state-affiliated, to manipulate and influence the beliefs and actions of individuals and entire societies. The proliferation of disinformation contributes to the intensification of polarization and divisions in Western countries. It erodes trust in fundamental institutions and undermines the efficacy of emergency preparedness measures. In light of these developments, a number of measures have been taken by NATO, the Council of Europe, and the European Union, including those of a normative nature, with the objective counteracting disinformation and its effects.

Some of the indications, such as those related to media literacy education, do not give rise to concerns regarding their impact on the protection of freedom of expression. Nevertheless, certain solutions that propose an expanded role of the state and EU institutions within the European information space raise a number of objections in this regard. This is exemplified by the potential impact on journalistic circles and fact-checkers, for whom independence is a fundamental quality.

Furthermore, the phenomenon of privatization is observed in the field of disinformation counteraction, whereby a significant portion of the related responsibilities are delegated to online platforms. In accordance with the internal regulations that govern the activities of their users, they determine which content may be disseminated via their platform and the extent to which they wish that content to be seen and shared. This phenomenon also occurs with content that have been identified as controversial by the platforms due to their disinformative nature. It is important to note that the restrictions imposed by the platforms are applied to content that is lawful. Hence, the platforms' conduct raises significant concerns about their impact on freedom of expression.

Słowa klucze w języku polskim:

dezinformacja, wolność wypowiedzi, platformy internetowe, media społecznościowe, propaganda, komunikacja strategiczna, informacja

Słowa klucze w języku angielskim:

disinformation, freedom of expression, and Internet platforms, social media, propaganda, strategic communication, information